

„Pokud budou mít děti jen takovéhle holky a holky jako ty zůstanou bezdětné a bez závazků, co se stane s námi jako s lidem?“ Bez přemýšlení jsem slíbila, že úkol splním.

Neříkám tím, že jsem nechtěla být matkou. Neříkám tím, že jsem chtěla. Říkám jen, že jsem počítala s tím, že jednou přijde účet.

Takže zatímco Roy klidně spal, já zavírala oči s úzkostí. Byla jsem ještě vzhůru, když se dveře rozlétly. Věděla jsem, že je vykopli, ač v záznamu stojí, že jim recepční předal klíč a dveře byly otevřeny civilizovaně. Ale kdo ví, co je pravda? Pamatuju si, že můj manžel spal se mnou v pokoji, ovšem žena o šest let starší než jeho matka tvrdí, že spala lehce v pokoji 206, lehce, protože se bála, dveře se nezdály úplně zabezpečené. Říkala si, že je paranoidní, ale nemohla přesvědčit oči, aby se zavřely. Před půlnocí stiskl kliku muž, protože věděl, že to jde. Byla tma, ale věřila, že rozeznala Roye, muže, kterého potkala u automatu na led. Muže, který jí řekl, že se pohádal s manželkou.

Říkala, že to nebylo poprvé, co byla muži vydána na milost, avšak bylo to naposledy. Roy, říkala, je možná chytrý a možná se z televize naučil, jak po sobě zahladit stopy, ale paměť jí vymazat nemohl.

Ale to ani ona tu moji. Roy byl celou noc se mnou. Ona neví, kdo jí ublížil, ale já vím, koho jsem si vzala.

VZALA JSEM SI ROYE OTHANIELA HAMILTONA, kterého jsem poprvé potkala na vysoké. Pouto mezi námi nevzniklo okamžitě. Tehdy se považoval za playboye a se mnou se ani v devatenácti nedalo zahrávat. Na Spelman jsem přestoupila po té roční katastrofě na Howardově univerzitě ve Washingtonu. Takže takhle je to s tím mým odchodem z domova. Moje matka, sama absolventka, mě přesvědčovala, že právě tam si vypěstuju nová přátelství až na dřevě, ale já se držela Andreho, což byl doslova kluk z vedlejšího baráku. Byli jsme si blízcí od doby, kdy nám byli tři měsíce a koupali jsme se dohromady ve dřezu.

To Andre mne Royovi představil, přestože to nebylo úplně úmyslné. Bydleli vedle sebe na Thurmanově koleji, na druhé straně kampusu. Často jsem přes noc zůstávala u Andreho, úplně platonicky, i když nám to nikdo nevěřil. Spal na příkrývkách, kdežto já se choulila pod dekou. Nic z toho teď nedává smysl, ale takoví jsme já a Dre vždycky byli.

Než jsme byli s Royem řádně přestaveni, vyslovil celé jeho jméno hlas na druhé straně zdi, udýchaný povzdech při souloži. Roy. Othaniel. Hamilton.

Andre se zeptal: „Myslíš, že po ní chtěl, aby to říkala?“

Odfrkla jsem si. „Othaniel?“

„Nepřišlo mi to jako samovolné vyjádření.“

Chichotali jsme se, když postel narážela do zdi. „Myslím, že jen předstírá.“

„Jestli to předstírá ona,“ řekl Andre „tak to předstírají všichni.“

Tváří v tvář jsem Roye potkala až po měsíci.

Zase jsem byla v Andreho pokoji. Roy přišel v deset ráno, snažil se sehnat nějaké drobné, aby si mohl vyprat. Vešel, aniž měl dost slušnosti zaklepat.

„Ach, pardon, slečno,“ řekl Roy způsobem, který zněl jako překvapená otázka.

„Moje kamarádka,“ řekl Andre.

„Kamarádka?“ zeptal se spiklenecky Roy ve snaze posoudit náš vztah.

„Jestli chceš vědět, kdo jsem, tak se zeptej mě.“ Byl na mne asi pěkný pohled, na sobě Andreho hnědo-bílé triko a vlasy zastrkané pod čepicí na spaní, ale musela jsem se ozvat.

„Oukej, kdo jsi?“

„Celestial Davenportová.“

„Já jsem Roy Hamilton.“

„Roy Othaniel Hamilton, jak jsem slyšela přes zeď.“

Po tomhle jsme na sebe zírali a čekali na nějakou nápovědu, aby nám došlo, co že jeden druhému máme být. Konečně se

podíval jinam a poprosil Andreho o čtvrták. Přetočila jsem se na břicho, pokrčila kolena a zkrřížila nohy u kotníků.

„Seš teda něco,“ řekl Roy.

Když byl pryč, Andre řekl: „Víš, že tohle hlupáckovství jen předstírá.“

„Jasně, že jo,“ odpověděla jsem. Něco na něm bylo nebezpečné a po mé zkušenosti na Howardu jsem po nebezpečí ani trochu netoužila.

Mám za to, že to nebyla naše chvíle, protože jsem s Royem Othaniem Hamiltonem nepromluvila ani na něj nepomyslela po čtyři další roky, kdy se vysoká zdála jako vzpomínka z alba z jiné éry. Když jsme se viděli znovu, nebylo to tím, že by byl tak jiný. Šlo o to, že co působilo jako riziko, se proměnilo v něco, co bych označila jako „opravdovost“, pro níž jsem si vybudovala nezměrný apetit.

ALE CO JE OPRAVDOVÉ? Bylo to naše nezajímavé první setkání? Nebo ten den v New Yorku a zrovna tam, kde jsme se znovu našli? Nebo to bylo opravdové, když jsme se vzali, nebo to byl den, kdy prokurátor odněkud ze zapadákova označil Roye jako někoho, u koho hrozí nebezpečí útěku? Stát prohlásil, že přestože má kořeny v Louisianě, je doma v Atlantě, takže ho zadrželi bez možnosti kauce. Po tomhle výroku se Roy jízlivě zasmál: „Aha, najednou na kořenech nezáleží?“

Náš právník, rodinný přítel, který ale stejně dostával slušně zaplacen, mi slíbil, že svého muže neztratím. Strýček Banks předkládal návrhy, vyplňoval formuláře, vznášel námitky. Ale stejně spal Roy za mřížemi sto nocí, než ho předvedli k přelíčení. Na měsíc jsem zůstala v Louisianě, žila s tchyní a tchánem, spala v pokoji, co nás tohohle mohl ušetřit. Čekala jsem a šila. Telefonovala s Andrem. Telefonovala se svými rodiči. Když jsem posílala starostovi jeho panenku, nemohla jsem se přinutit, abych zalepila záhyby na bytelné lepenkové krabici. Udělal to za mne Velký Roy a vzpomínka na trhající se pásku mne trápila ve spánku tu noc i mnoho dalších.

„Pokud to nepůjde podle našich představ,“ řekl Roy den před svým přelícením, „nechci, abys na mne čekala. Vyráběj dál svoje panenky a dělej, co musíš.“

„Vyjde to,“ slíbila jsem mu. „Neudělal jsi to.“

„Je to taková spousta času. Nemůžu po tobě chtít, abys kvůli mne zahodila svůj život.“ Jeho slova a oči jako by mluvily rozdílnými jazyky, jako když někdo říká ne, a přitom přikyvuje.

„Nikdo nebude nic zahazovat,“ řekla jsem.

Tehdy jsem věřila. Věřila jsem v chod věcí.

PŘIJEL KVŮLI NÁM ANDRE. Byl svědek na naší svatbě a na přelícení svědčil o Royově povaze. Dre mne nechal, abych mu ostříhala hlasy, podal mi nůžky, abych odřezala dredy, které si nechával růst nejméně čtyři roky. Na naší svatbě to byly rebel-ské cancourky, ale když jsem je stříhala, už podléhaly gravitaci a měl je po límec. Když jsem skončila, prsty si projel potřhané kudrlinky, co mu zbyly.

Dalšího dne jsme se usadili v soudní síni, oblečení tak, abychom vypadali co nejnevinněji. Byli tam moji rodiče a taky Royovi. Olive byla oblečená jako do kostela a Velký Roy seděl vedle ní. Vypadal chudě, ale upřímně.

Podobně jako Andre se i můj otec vypulíroval a pro jednu vypadal „stejně zapřažený“ jako moje elegantní matka. Když jsem se dívala na Roye, viděla jsem, jak očividně k nám pasuje. Nebyl to jen stříh jeho kabátu nebo lem jeho kalhot končící přesně nad jemnou kůží bot – byla to jeho tvář, oholená dočista, a oči, nevinné a vystrašené, nepřivyklé tomu, být vydán na milost státu.

Po době strávené ve venkovském vězení se svrknul: buclatá chlapecká tvář zmizela a odhalila hranatou čelist, o které jsem nevěděla, že ji má. Z nějakého zvláštního důvodu vypadal díky své hubenosti spíš silně než vyřízeně. Jediné, co prozrazovalo, že je mužem před soudem spíš než mužem na cestě do práce, byly jeho ubohé prsty. Uhryzal si nehty až do měkkého masa a pustil se i do kůžičky. Sladký Roy. Jediné, čemu můj dobrý muž kdy ublížil, byly jeho vlastní ruce.

VÍM JEN TOHLE: nevěřili mi. Dvanáct lidí a nikoho z nich má slova nepřesvědčila. Tam vepředu jsem vysvětlovala, že Roy tu ženu z pokoje 206 znásilnit nemohl, protože jsme byli spolu. Říkala jsem jim o masážní podložce, co nefungovala, o filmu, co hrál v zrnité televizi. Žalobce se mne zeptal, proč jsme se hádali. Vyděšeně jsem se podívala na Roye a na obě naše matky. Banks podal námitku, takže jsem nemusela odpovídat, ale ta pauza způsobila, že jsem vypadala, jako že tajím něco zkaženého v samotném jádru našeho mladičkého manželství. Ještě než jsem sestoupila ze stupínku pro svědky, jsem věděla, že jsem selhala. Možná jsem nebyla dostatečně úpěnlivá. Dostatečně dramatická. Příliš jiná. Kdo ví? Když mne strýček Banks připravoval, řekl: „Tohle není chvíle pro výřečnost. Teď do toho musíš dát všechno. Žádný filtr, jen srdce. Bez ohledu na to, na co se tě zeptají. Chceš jen, aby porota viděla, proč sis ho vzala.“

Pokusila jsem se, ale nevěděla jsem, jak být před cizími jiná, než uhlazená. Kéž bych jim mohla přinést ukázkou svého umění, svou sérii „Muž v pohybu“, všechny obrázky Roye – kuličku, panenky a pár akvarelů. Řekla bych. „Tohle je, kým je pro mne. Není krásný? Není laskavý?“ Ale všechno, co jsem měla, byla slova, která jsou lehká a chatrná jako vzduch. Když jsem se posadila vedle Andreho, ani černošská soudkyně se na mne nepodívala.

UKÁZALO SE, že jsem se příliš dívala na televizi. Očekávala jsem, že přijde vědec a bude svědčit o DNA. Čekala jsem na pár mladých pohledných detektivů, kteří by vrazili do soudní síně na poslední chvíli a zašeptali prokurátorovi něco urgentního. Všichni by viděli, že tohle byla velká chyba, obří nedorozumění. Všichni bychom byli otřesení, ale také by nás to uklidnilo. Pevně jsem věřila tomu, že soudní síň opustím s manželem po boku. Z bezpečí domova bychom říkali lidem, jak není v Americe žádný černoš v bezpečí.

DVANÁCT LET, tolik mu dali. Až ho propustí, bude nám čtyřicet tři. Neuměla jsem si sebe v tom věku ani představit. Roy

pochopil, že dvanáct let je věčnost, protože začal štkát přímo u stolu obhajoby. Povolila mu kolena a padl do židle. Soudce se odmlčel a požadoval, aby si Roy novinu vyslechl vestoje. Znovu stál a plakal, ne jako dítě, ale jak to umí jen dospělí muži, od nohou přes trup a konečně skrz ústa. Když muž takhle nařiká, víte, že to jsou všechno slzy, které si nikdy nedovolil prolít, od zklamání ze sportovních utkání minižáků přes zlomené srdce v pubertě až k čemukoli, co jeho duši zranilo vloni.

Jak Roy bědoval, prsty jsem odírala drsný shluk kůže pod bradou, suvenýr ze zjizvené tkáně. Když udělali to, na co já si pamatuju jako na vykopnutí dveří, a všichni ostatní jako na otevření plastovým klíčem – poté co byly dveře otevřené, jakkoli k tomu došlo, nás oba vytáhli z postele. Vláčeli Roye na parkoviště a já šla za nimi, vrhala jsem se na něj, na sobě nic než bílou košilku. Někdo mě srazil k zemi a bradou jsem se uhodila o dlažbu. Košilka se mi vyhrnula, takže všem ukázala všechno, zatímco se mi zub zaryl do měkkosti spodního rtu. Roy byl na asfaltu vedle mě, stěží mimo můj dosah, říkal něco, co se k mým uším nedoneslo. Nevím, jak dlouho jsme tam leželi, paralelně jako pozemky na hroby. Manžel. Manželka. Co bůh spojil, člověk neroztrhej.

• • •

Milý Royi,

tenhle dopis Ti píšu na stole v kuchyni. Jsem sama nejen proto, že jsem jediná živá bytost mezi těmito zdmi. Až doteď jsem si myslela, že vím, co je a co není možné. Možná, že tohle je nevinnost, nemoc předpokládat bolest budoucnosti. Když se stane něco, co zastíní představitelné, změní tě to. Je to jako rozdíl mezi syrovým a míchaným vejcem. Je to ta samá věc, ale už to není stejné. Lépe to asi nedokážu popsat. Dívám se do zrcadla a vím, že jsem to já, ale nepoznávám se.

Někdy je pro mě vyčerpávající jen vejít do tohoto domu. Snažím se, uklidňuju, vzpomínám, že jsem už žila sama. Spát o samotě mě nezabilo a nezabije mě to ani teď. Ale tohle mě ztráta

naučila o lásce. Náš dům není jen *prázdný*, náš dům byl *vyprázd-
něn*. Láska si pro sebe udělá v životě místo, udělá si místo v po-
steli. Udělá si neslyšně místo ve tvém těle, přesměruje všechny
žíly a cévy, tepe hned vedle srdce. Když je pryč, už nic není úplné.

Než jsem Tě potkala, nebyla jsem osamělá, ale teď jsem tak
osamělá, že mluvím ke zdem a zpívám stropu.

Říkali, že poštu nedostaneš nejméně měsíc. Stejně Ti ale budu
psát každou noc.

Tvá
Celestial

•••

Roy O. Hamilton Jr.
PRA 4856932
Nápravné zařízení Parson
3751 Lauderdale Woodyard
Jemison, Louisiana 70648

Drahá Celestial aneb Georgie,

myslím, že jsem nikomu nenapsal dopis už od střední, kdy
mi byl přidělený francouzský kamarád na dopisování. (Celá ta
záležitost vydržela asi deset minut.) Víím jistě, že tohle je poprvé,
kdy píšu milostný dopis, a tohle jeden bude.

Celestial, miluju Tě. Chybíš mi. Chci jít za Tebou, domů. Po-
dívej se na mě, říkám Ti, co už víš. Snažím se na tenhle papír
napsat něco, skrz co si na mě vzpomeneš – doopravdy na mě,
ne na toho muže, kterého jsi viděla stát v sešlé venkovské soudní
síni, mé zlomené já. Příliš jsem se styděl na to, abych se k Tobě
obrátil, ale teď si přeju, abych to byl udělal, protože bych dal co-
koli za jeden další pohled.

Tenhle milostný dopis mě stojí dost sil. Nikdy jsem žádný ne-
viděl, pokud nepočítáš takovéto třetácké „máš mě ráda: __ano__
ne“. (Na tohle neodpovídej, ha!). Milostný dopis má být jako
hudba. Nebo jako Shakespeare, ale o Shakespeareovi nic nevím.

Ale teď vážně, chtěl bych Ti říct, co pro mě znamenáš, ale je to jako snažit se spočítat vteřiny ve dni na prstech na rukou a nohou.

Proč jsem Ti nepsal milostné dopisy celou tu dobu? To už bych v tom měl praxi a věděl, jak na to. Takhle se tu cítím každý den, jako bych nevěděl co a jak dělat.

Vždycky jsem Ti dával najevo, jak jsi pro mě důležitá, že jo? Nikdy jsi o tom nemusela pochybovat. Nejsem muž slov. Můj táta mi ukázal, že pro ženu se má konat. Pamatuješ se na to, když jsi jen o chloupek unikla nervovému zhroucení, protože to vypadalo, že ten bílý ořech na dvoře možná zahyne? Tam, odkud jsem já, nevěříme na utrácení peněz za domácí mazlíčky, natož za stromy. Ale nemohl jsem Tě vidět takhle šilet, takže jsem najal lékaře pro stromy. To byl pro mě milostný dopis.

První, co jsem udělal jako Tvůj manžel, bylo, že jsem Tě „usadil“, jak se říkávalo. V dočasných zaměstnáních jsi plýtvala časem a talentem. Chtěla jsi šít, tak jsem Ti to umožnil. Bez omezení. To byl můj milostný dopis, říkal jsem tím: „Nech to na mě. Dále tvoř. Odpočívej. Dělej, co jen potřebuješ.“

Ale teď je jediné, co mám, tenhle papír a tohle ošuntělé pero. Je to propiska, ale seberou veškerý obal, takže máš jen hrot a plastovou tubu s náplní. Dívám se na to a myslím si, tohle je všechno, s čím mám být manžel?

Ale snažím se.

S láskou

Roy

...

Milá Georgie,

ahoj z Marsu! To ani není vtip. Společné ložnice jsou tu všechny pojmenované po planetách. (Je to pravda, tohle bych si nevymyslel.) Včera mi došly Tvoje dopisy. Všechny, a já měl hroznou radost, že jsem je dostal. Hroznou. Ani nevím, kde začít.

Nejsem tu ještě ani tři měsíce, ale už jsem měl v cele tři spolu-
bydlící. Ten současný říká, že je tu už napořád, a říká to, jako by